

Kunnskapsdepartementet

Postadresse Postboks 8119 Dep,

Postnummer 0032 Oslo

Deres dato 21.06.21 – 17.09.21

Deres referanse 21/3483 -

**Høringsuttalelse fra BarnsBeste – Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende –  
Sak: Forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse-, rus- og  
avhengighetsarbeid.**

*Vi viser til høringsnotat av 21.06.21 fra Kunnskapsdepartementet.*

BarnsBeste er et nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende. Vi arbeider for at barn som pårørende og deres familier skal få den oppfølgingen de har behov for. Barn og unge (0-18 år) er pårørende/etterlatte når foreldre eller søsken opplever helseproblemer eller dør. Ovennevnte vil være utgangspunktet for BarnsBestes høringsuttalelse.

BarnsBeste ønsker å berømme Kunnskapsdepartementet for å trekke frem viktigheten av at kandidatene skal ha inngående kunnskap om behov og rettigheter til pårørende og etterlatte til mennesker med psykiske helseproblemer og/eller rusmiddelproblemer, samt at de her fremhever barn som pårørende og etterlatte. BarnsBeste ønsker å komme med forslag til ytterligere poengtering av kompetanse om barn som pårørende og etterlattes behov for nødvendig informasjon og oppfølging jfr Helsepersonell loven § 10a og 10b.

*I denne høringsuttalelsen velger vi å gi oppmerksomhet til følgende punkter:*

- **Punkt 1 Barn som pårørende kan ha særlig behov for støtte**
- **Punkt 2 Etske problemstillinger rundt barn som pårørende**

**Punkt 1 Barn som pårørende kan ha særlig behov for støtte**

BarnsBeste støtter at kandidatene gjennom utdanningen skal få inngående kjennskap om behov og rettigheter for barn som pårørende og etterlatte. Barn som pårørende vurderes å være en gruppe pårørende med særlig behov for støtte, og BarnsBeste ønsker at det i forskriftene poengteres tydeligere hva denne kjennskapen skal inneholde (Helsedirektoratet, 2017). Forskning viser at barn som lever med foreldre som strever med psykisk helse og/eller rusproblemer har en krevende livssituasjon, med forhøyet risiko for fysiske og psykiske helseutfordringer, for utvikling av egne rusproblemer, for å bli utsatt for vold og traumer, og for å bli påført stress og utfordringer innen skole, familie- og hverdagsliv (Selbekk et. al., 2019). BarnsBeste mener det er viktig at kandidatene har kjennskap til hvordan sykdom og død i familien påvirker barnets liv, og at de har kompetanse til å gi nødvendig støtte og oppfølging til barnet og familien.

## BarnsBeste foreslår følgende eksempel på læringsmål under kapittel 5: Læringsutbytte

### *Kunnskap:*

Kandidaten skal ha inngående kunnskap og forståelse av lovverket og hvilken plikt helsepersonell har for å bidra til å ivareta barn som pårørende til foreldre eller søsken, eller som er etterlatte etter foreldre eller søsken.

### *Ferdigheter:*

Kandidaten kan gi informasjon og oppfølging til barn som pårørende og etterlatte, samt kan gjennomføre ulike tiltak og intervensjoner for å støtte familien for å forebygge senskader hos barna.

### ***Punkt 2 Etske problemstillinger rundt barn som pårørende***

BarnsBeste ønsker en utdyping av kandidatens kunnskap om etikk og utfordringer knyttet til å ivareta pasientens barn og søskens behov for informasjon og nødvendig oppfølging. I Pårørendeveilederen poengteres det at helsepersonell ofte må stå i dilemmaer der verdier kommer i konflikt med hverandre. Eksempel på et slikt dilemma er når en pasient ikke vil at barna skal få informasjon eller oppfølging, mens faglige vurderinger tilsier at barnet har behov for dette (Helsedirektoratet, s. 102, 2017).

## BarnsBeste foreslår følgende eksempel på læringsmål under kapittel 3: Læringsutbytte for kompetanseområdet etikk og lov.

### *Forslag til kunnskap*

Kandidaten har avansert kunnskap om sentrale verdier og etiske problemstillinger for å ivareta barn som pårørende i psykisk helse-, rus og avhengighetsarbeid, samt teorier og fremgangsmåter for å identifisere og håndtere etiske problemstillinger i praksis, eksempelvis manglende samtykke fra foreldre og/eller søsken til å ivareta barn som pårørende.

### *Forslag til ferdigheter*

Kandidaten kan analysere og reflektere over etiske problemstillinger i yrkesutøvelsen, blant annet knyttet til vurdering av samtykkekompetanse, bruk av tvang, kliniske prioriteringer, ivaretagelse av barn, pårørendesamarbeid, samvalg og varslingsplikt.

*BarnsBeste takker for muligheten til å gi høringsinnspill og bidrar gjerne ved behov for ytterligere informasjon.*

*Lykke til i videre arbeid.*

*BarnsBeste – Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende*

*Mary-Ann Esperaas, fagrådgiver  
(elektronisk signert)*

## Kilder

Helsedirektoratet. (2017). *Pårørendeveileder*. Helsedirektoratet.

Helsepersonelloven. (1999). *Lov om helsepersonell*. (LOV-2020-12-04-134).

Selbekk, A.S, Faugli, A., Kufås, E., Løvås, M., Ruud, T. (2019). *Kunnskapsoppsummering om situasjon og hjelp til barn og partnere av personer med rusproblemer*. Akershus universitetssykehus.